

บรรณาธิการแถลง

วารสารศิลปศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 มีความหลากหลาย ทั้งประเด็นของเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับกิจกรรม สังคม การเมือง วัฒนธรรม ภาษา และการศึกษา ส่วนภาษาในการนำเสนอมีทั้งภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ แบ่งเป็นบทความวิชาการ 3 เรื่อง (รวมทั้ง บทความแนะนำหนังสือ) บทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา 3 เรื่อง การศึกษา 1 เรื่อง และประวัติศาสตร์ 2 เรื่อง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาและภาษาที่ใช้เขียนบทความ เรื่องราวส่วนใหญ่ที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ ทั้งที่เป็นบทความวิชาการและบทความวิจัยเกี่ยวข้องกับ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ได้แก่ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ส่วนบทความวิจัยอีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการศึกษา

สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์ นำเสนอเรื่อง “Crash Landing on You: การสื่อสารเรื่องราวความรักและสันติภาพผ่านเรื่องเล่าแบบนิทาน” โดยมีความเห็นว่าตามแนวคิดของนักคิดชนวิทยาว่า ความสำเร็จของละครเกาหลีเรื่องนี้มาจากเทคนิคการเล่าเรื่องแบบนิทานที่ซับซ้อนลงในสถานการณ์จำลองความจริง จึงนำผู้ชมหลักหนีไปสู่โลกแห่งความสุขแบบนิทาน ขณะเดียวกัน ทั้งสะท้อนให้เห็นนโยบายทางการเมืองของเกาหลีใต้ที่ใช้ภาพยนตร์ซีรีส์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ชาวโลกทราบว่า เกาหลียังมีความหวังในการสร้างสันติภาพกับเกาหลีเหนือ ผ่านเรื่องราวของพระเอกและนางเอกในซีรีส์ “Crash Landing on You” ที่ทำให้คนทั่วโลกได้ท่องเที่ยวไปในดินแดนเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ได้อย่างเพลิดเพลินใจ

การท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้สำคัญของท้องถิ่นต่างๆ ฉะนั้น แต่ละท้องถิ่นจึงพยายามหาวิธีดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปเยือนท้องถิ่นของตน โดยพิจารณาจากทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ รวมทั้งหาเรื่องราว-story ที่จะทำให้อาชีพของท้องถิ่นได้รับความสนใจ เช่น ความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ความเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ อย่างเช่นวีรบุรุษ นักเขียน ศิลปิน รวมทั้งตำนานหรือนิทานพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่างๆ “โมโมทาโร่” เป็นนิทานพื้นบ้านชื่อดังของญี่ปุ่น เล่าเรื่องราวของเด็กชายที่เกิดจากผลท้อที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายไปทั่วญี่ปุ่น เห็นได้จากศาลเจ้าโมโมทาโร่ในเมืองต่างๆ *พิมพ์พิชญ์ บุญปัญญาโรจน์* เห็นว่าเว็บไซต์การท่องเที่ยวจังหวัดโอคายามะ นำเอาโมโมทาโร่และผองเพื่อนมาเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว จึงนำเสนอบทความเรื่อง “จากนิทานพื้นบ้าน “โมโมทาโร่” สู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเมืองโอคายามะ” โดยนำเอาต้นฉบับภาษาญี่ปุ่นมาเผยแพร่และแปลเป็นภาษาไทย แล้วจึงอธิบายที่มาของนิทานพื้นบ้าน “โมโมทาโร่” ที่มีความสัมพันธ์กับ “ตำนานยักษ์แห่งเมืองคิชิ” ที่เรียกได้ว่าเป็นตำนานเมืองของจังหวัดโอคายามะ จึงเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ เส้นทางท่องเที่ยวตามรอยโมโมทาโร่ในจังหวัดโอคายามะจึงดู สมจริง และเป็นจุดขายที่สำคัญทางการท่องเที่ยว ดังคำกล่าว “หากพูดถึงจังหวัดโอคายามะก็ต้องนึกถึงโมโมทาโร่ และหากพูดโมโมทาโร่ก็นึกถึงจังหวัดโอคายามะ”

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถนำมาสู่คนจำนวนมาก ในทุกระดับ ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องต่างๆ เจ้าของพื้นที่ (แหล่งท่องเที่ยว) และผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอุตสาหกรรมนี้ เนื่องจากเงินรายได้จากการท่องเที่ยวสามารถนำไปใช้หมุนเวียนได้มากกว่า 1 รอบ จึงทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังคนกลุ่มต่างๆ ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด ขณะเดียวกัน การท่องเที่ยวก็มีความสำคัญต่อ “นักท่องเที่ยว” ที่อยากไปเยือนสถานที่ “ในฝัน” โดยใช้จ่ายเงินตามกำลังของตน อย่างไรก็ตาม บางครั้งความพยายามที่จะจัดการให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว อาจทำให้เกิดผลเสียได้ ดังที่ *คณิศร ฉันทศรีวิโรจน์* ได้นำเสนอเรื่อง *泰国旅游台湾零团费现象的起源与对策研究初探* หรือ “การศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาการท่องเที่ยวทัวร์ศูนย์เหรียญของไต้หวันในประเทศไทย” บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” เพื่อเชิญชวนให้ชาวไต้หวันเดินทางมาเยือนไทย และเคยได้รับความนิยมอย่างมาก แต่สร้างความเสียหายให้กับทั้งธุรกิจท่องเที่ยวของไทยและนักท่องเที่ยวชาวไต้หวัน จนทำให้รัฐบาลไต้หวันมีมาตรการลงโทษธุรกิจนำเที่ยวของไทยไปพร้อมกับแนะนำให้ชาวไต้หวันเลือกกรายการนำเที่ยวที่มีคุณภาพ จึงไม่มี “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” จากตลาดการท่องเที่ยวไต้หวันอีกต่อไป แต่อาจจะยังคงมี “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” ของจีนแผ่นดินใหญ่ได้ บทความนี้จึงให้ข้อมูลสำคัญต่อการท่องเที่ยวอย่างน่าสนใจ อย่างไรก็ตาม การแพร่กระจายของไวรัสโควิด-19 ตั้งแต่ปลายปี 2019 มาจนถึงปัจจุบันส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลก ทำให้การท่องเที่ยวต่างประเทศอาจถูกมองว่าไม่น่าจะเกิดขึ้นได้เช่นในอดีต ฉะนั้น “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” จึงเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์การท่องเที่ยวในไทย

การพัฒนาเทคโนโลยีการขนส่งทางรางให้มีประสิทธิภาพเป็นความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในปัจจุบัน ที่ใกล้ตัวคนไทย ได้แก่ โครงการรถไฟฟ้ามหานครสายสีแดง โครงการรถไฟความเร็วสูง 4 สาย คือ เส้นทางเชื่อม 3 สนามบิน เส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ เส้นทางกรุงเทพฯ-หนองคาย และเส้นทางกรุงเทพฯ-ปาดังเบซาร์ ขณะเดียวกัน สปป.ลาว เพื่อนบ้านของไทยกำลังจะเปิดเดินรถไฟความเร็วสูงเส้นทางนครหลวงเวียงจันทน์-คุนหมิง ในวันที่ 2 ธันวาคม 2564 การก่อสร้างทางรถไฟสายนี้ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาลจีน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย “อำนาจอ่อน” ของจีนในอาเซียน ดังที่ *พรภวิชัย หล้าพิระกุล* ได้นำเสนอเรื่อง *中国在东盟地区的“软实力”政策刍议：以泰国为例* กล่าวถึงนโยบาย “อำนาจอ่อน” ของจีนในภูมิภาคอาเซียน โดยศึกษาความสำเร็จในการดำเนินนโยบายอำนาจอ่อนของจีนในไทย ที่มีผลกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และสังคมของอาเซียนและไทย จากนโยบาย “คิตรีเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (Belt and Road Initiative)

ความยิ่งใหญ่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ปัจจุบัน ทำให้ *ณัฐ บุญธนาธิรโชติ* นึกถึงนวนิยายที่ได้รับความนิยมอย่างมากของ ยุงจาง (Jung Chang) อดีตเยาวชนเรดการ์ด ที่ถ่ายทอดชีวิตจริงของสตรีชาวจีนสามรุ่นในช่วงยุคเปลี่ยนผ่านของจีน คือ ยาย-แม่-ลูก จึงเสนอบทความแนะนำหนังสือ “หงส์ป่า: นวนิยายสะท้อนชีวิตสตรีจีน 3 สมัย” นับตั้งแต่รุ่นยาย ซึ่งนับเป็นผลผลิตของจีนในอดีต ยุคสตรีจีนโบราณที่ยังรัดเท้า สู่ยุคแม่ที่เป็นนักปฏิวัติในระบบการปกครองของเหมาเจ๋อตง จนยุคของลูก ที่เป็นผลผลิตของจีนคอมมิวนิสต์ โดยแท้

นอกจากเรื่องของ “เอเชียตะวันออกเฉียง” แล้ว บทความอีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของภาษาและการศึกษา ภาษามีความเป็นพลวัตและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาตามปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ที่รับคำศัพท์จากภาษาใหม่มา เป็น “คำยืม” ใช้ในภาษาตน ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การทับศัพท์ (Transliteration) การปนทับศัพท์ (Loan blend) หรือการแปลศัพท์ (Loan translation) นอกจากนี้ “คำ” เปลี่ยนแปลงความหมายไปได้เสมอ ตาม ความนิยมและความเข้าใจของผู้ใช้ภาษาในเวลาต่อมา ดังนั้น การศึกษาเรื่อง “คำ” จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทั้ง ยังสะท้อนให้เห็นสังคมที่ใช้ “คำ” ต่างๆ เหล่านั้นด้วย

ความสนใจเรื่อง “คำยืม” ในบทความของ *ณัฐพล คุปต์ธนโรจน์, ศิริมน ศรินพรัตน์, วิษณุพงษ์ สุข สาศกร, บุษกร วิชชุตา, กรรณิการ์ ช่อไม้ทอง และ สุชาติดา นิมมานนิตย์* เรื่อง “A Study of English Loanwords in the Thai Television Series ‘The Diary Tootsies Season 1’” เป็นการศึกษาคำยืม ภาษาอังกฤษในละครโทรทัศน์ไทย คือ “ไดอารี่ทูตชีส์ เดอะซีรีส์ ซีซั่น 1” แล้ววิเคราะห์ข้อมูลใช้กรอบแนวคิด ประเภทของคำยืมภาษาอังกฤษตามรูปแบบของคำ รวมทั้งศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืม ภาษาอังกฤษเหล่านั้นในภาษาไทยอีกด้วย

การออกเสียงในภาษาต่างๆ ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ได้ได้รับความสนใจ *ชนกพร ขาวคำ* เสนอ บทความเรื่อง **泰北方言泰沅话与中国壮语语音系统比较研究** ที่ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียง ภาษาไทยถิ่นเหนือไทยวนกับภาษาจ้วง ซึ่งต่างก็เป็นภาษาตระกูลไทเหมือนกัน มีระบบเสียงทั้งเหมือนกันและ แตกต่างกัน แต่ยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบในเชิงระบบเสียงมาก่อน จึงศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียง ภาษาไทยวนในเขตพื้นที่ราชบุรีกับภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผางของประเทศไทย เพื่อหาความเหมือน ความ คล้ายคลึงและความแตกต่างของทั้งสองภาษาในด้านพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ ซึ่งมีคุณค่าต่อการศึกษ ภาษาดตระกูลไท *จิรพร รัชชาพล* สนใจเรื่องระบบเสียงเช่นกัน จึงเสนอบทความเรื่อง “การศึกษารากเสียง ภาษาไทยของอาจารย์เฒ่ามหาวิทยาลัยรังสิต” ตามแนวคิดในหนังสือระบบเสียงภาษาไทย

ความต้องการของผู้เรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ฉะนั้น การทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นส่วนสำคัญ *สังวร จันทกร* ได้เสนอเรื่อง “ความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ัญบุรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาลีลาศ” เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในที่สุด

กัญจิกา ศรีอุดม

บรรณาธิการ